

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

25. august 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 51 (alm. del) af 13. januar stillet efter ønske af ikkemedlem af udvalget (MFU) Samira Nawa (RV)

Spørgsmål

Vil ministeren vurdere de fordelingspolitiske effekter af DI's 2030-plan "Ambitioner for Danmark fra august 2022, herunder – hvor det er relevant – hvert af forslagernes effekt på indkomstdecilernes ækvivalerede disponible indkomster?

Svar

I besvarelsen indgår de initiativer i Dansk Industris (DI) 2030-plan fra august 2022, *Ambitioner for Danmark*, som skønnes at have en virkning på befolkningens disponible indkomster og afgiftsbetalinger samt initiativer målrettet erhvervslivet, der indirekte påvirker de disponible indkomster.

Der er som udgangspunkt kun indregnet virkninger af de initiativer, som er tilstrækkeligt beskrevet til, at det har været muligt at foretage en vurdering af de fordelingsmæssige konsekvenser. Virkningerne er udarbejdet med udgangspunkt i de initiativbeskrivelser, der fremgår af de metodenotater, DI har udarbejdet, hvor detaljerne i initiativerne er udfoldet.

Ministeriernes regneprincipper og sædvanlige tilgang til skøn for de fordelingsmæssige konsekvenser tager udgangspunkt i, at der i eksisterende systemer indføres marginale ændringer. Udspillet indeholder initiativer, der hver især og samlet set medfører markante ændringer i både skatte- og overførselssystemerne. Det er derfor forbundet med usikkerhed at skønne over de samlede fordelingsvirkninger.

Forslagene skønnes at indebære betydelige adfærdsændringer, som efter de sædvanlige regneprincipper ikke indregnes ved opgørelse af de fordelingsmæssige konsekvenser, da der ikke findes oplysninger om hvilke konkrete personer, der vil ændre adfærd. Det skal derudover bemærkes, at der i opgørelserne ikke er taget højde for alle samspilseffekter, da fordelingsvirkningerne hovedsageligt er opgjort enkeltvis. De samlede fordelingsmæssige virkninger er således opgjort som summen af de isolerede virkninger.

De indregnede initiativer er i besvarelsen opdelt i tre kategorier:

1. Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster
2. Initiativer, der vedrører forbrugsafgifter
3. Initiativer, der er målrettet erhvervslivet

Fordelingsvirkningerne i besvarelsen er opgjort i forhold til gældende regler.

1. Initiativer, der har direkte virkning på de disponible indkomster

Udspillet indeholder en række initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster.

Initiativerne med direkte virkning på disponibel indkomst skønnes samlet set at øge indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten med 2,0 pct.-point. Det afspejler blandt andet, at initiativerne øger den disponible indkomst med knap 7 pct. for personer i 10. indkomstdecil, mens den disponible indkomst reduceres med knap 10 pct. for personer i 1. indkomstdecil, *jf. tabel 1.*

Det skal bemærkes, at virkningen af prisregulering af beløbsgrænserne i boligydelsen afhænger af opgørelsestidspunktet, da virkningen på de disponible indkomster vil blive mere negativ over tid. I opgørelsen tages der udgangspunkt i virkningen opgjort i 2030.

Nedgangen i 1. indkomstdecil kan især tilskrives omlægningen af SU fra stipendie til lån, hvilket indebærer en afskaffelse af SU-stipendier for studerende på videregående uddannelser (fraset de første 12 SU-klip). Da SU-lån ikke indgår i opgørelsen af disponibel indkomst, vil forslaget medføre en nedgang i disponibel indkomst blandt størstedelen af de studerende på videregående uddannelser.

Forsørgertillægget for studerende er fastholdt i beregningen, da det fremgår af forslaget, at mulighederne for tillæg til forsørgere skal bevares. Derudover frem-

går det, at studerende med handicap eller funktionsnedsættelser skal have mulighed for at søge fuldt stipendie og handikaptillæg afhængigt af den specifikke situation. Beregningsteknisk forudsættes det, at studerende, der på nuværende tidspunkt modtager et handikaptillæg, vil få tildelt både et handikaptillæg og et fuldt stipendie. Dermed er studerende med et handikaptillæg upåvirket af initiativet i beregningen.

Tabel 1 Virkning af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster

	Indkomstdecil										Gini-koefficient
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	Pct. af disponibel indkomst										Pct.-point
Direkte virkning i alt	-9,64	-3,78	-2,42	-1,77	-1,24	-0,82	-0,36	0,18	1,17	6,61	2,00
Afskaffelse af aktivitetstillæg ¹⁾	-0,48	-0,07	-0,02	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03
Afskaffelse af grøn check	-0,14	-0,30	-0,33	-0,21	-0,14	-0,10	-0,07	-0,05	-0,03	-0,01	0,05
Afskaffelse af mediecheck	-0,03	-0,10	-0,10	-0,04	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Behov for en ambitiøs kapitalsskatte-reform ⁴⁾	-0,02	-0,17	-0,18	-0,24	-0,28	-0,30	-0,31	-0,29	-0,23	1,19	0,22
Beløbsgrænserne i boligydelsen skal fremover reguleres med prisudviklingen	-0,01	-0,07	-0,18	-0,10	-0,05	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
De forhøjede dagpenge bør ikke træde i kraft	-0,03	-0,04	-0,04	-0,04	-0,04	-0,03	-0,03	-0,02	-0,02	-0,01	0,01
Fortsat mindreregulering af overførselsindkomst frem til 2030 - dog ikke dagpenge og pension	-1,84	-0,96	-0,57	-0,45	-0,33	-0,24	-0,17	-0,11	-0,06	-0,01	0,18
Styrket formuemålberegning af den supplerende pensionsydelse (ældrecheck)	-0,01	-0,06	-0,08	-0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Sænk marginalsatten og afskaf topskatten	0,05	0,01	0,03	0,05	0,10	0,21	0,43	0,81	1,61	5,49	0,96
Økonomisk tilskyndelse til at øge timetallet på fleksjob ²⁾	-0,05	-0,19	-0,22	-0,17	-0,14	-0,12	-0,09	-0,08	-0,06	-0,03	0,03
Nyt SU-system - SU'en omlægges til lån	-7,09	-1,82	-0,73	-0,53	-0,33	-0,22	-0,14	-0,08	-0,04	-0,01	0,48
Øvrige i alt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04	0,04	0,02
Udvidelse af retten til seniorpræmie ³⁾	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04	0,04	0,02
Samlet fordelingsvirkning	-9,64	-3,78	-2,42	-1,76	-1,24	-0,81	-0,34	0,21	1,21	6,61	2,02

Anm.: Fordelingsvirkningerne er opgjort ud fra den familieækvivalerede disponible indkomst. Virkningerne er opgjort enkeltvis og beregnet på baggrund af forskelligt datagrundlag.

1) Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.

2) Det foreslås, at det maksimale fleksløntilskud nedsættes fra 98 pct. til 89 pct. af den maksimale dagpengesats, samtidigt med at modregningen af arbejdsindkomst hæves til 55 pct. Virkningen af ændringen af fleksløntilskuddet er baseret på en skematisk beregning på baggrund af oplysninger om beskæftigelse for lønmodtagere (månedsløn og betalte løntimer), da der ikke foreligger et beregningsgrundlag for fleksløntilskud i datagrundlaget.

3) Virkningen af en udvidelse af seniorpræmien er baseret på en skematisk beregning på baggrund af beskæftigelse for lønmodtagere (betalte løntimer) og oplysninger om virksomhedsindkomst. Der er ikke taget højde for, at udbetalingstidspunktet af seniorpræmien varierer fra optjeningsperioden.

4) Baseret på oplysninger om aktie- og kapitalindkomster fra 2019 fremskrevet til 2023-niveau.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Det er ikke muligt at tilskrive en fordelingsvirkning af eftergivelse af SU-lån ved færdiggørelse af en uddannelse. Det skal ses i lyset af, at eftergivelse af SU-lån ikke påvirker de disponible indkomster, men i stedet påvirker de berørtes nettoformue. Derudover kan der ikke opgøres en ækvivalent virkning på disponibel indkomst, da det ikke er muligt at identificere hvilke personer, der vil gøre brug af lånet, og hvilke personer, der ikke vil. Dermed er det ikke muligt at identificere hvilke personer, der opnår en ækvivalent forøgelse af disponibel indkomst som følge af eftergivelse af lån, når de færdiggør deres uddannelse.

Nedgangen i de disponible indkomster blandt studerende på videregående uddannelser skal ses i lyset af, at mange af disse personer er potentielle topskatteydere i fremtiden og derved får gavn af en afskaffelse af topskatten. Virkningen på de berørtes livtidsindkomster er således uklar, *jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 179 (Alm. del) af 15. marts 2022.*

For så vidt angår initiativer vedrørende en ambitiøs kapitalskattereform, er det lagt til grund, at aktieindkomst, der kan henføres til noterede aktier, udgør ca. 23,4 mia. kr., mens aktieindkomst, der kan henføres til noterede aktier under progressionsgrænsen, udgør ca. 7,2 mia. kr. Begge indkomstkomponenter overgår fra aktieindkomstbeskatning til kapitalindkomstbeskatning med en beskatning svarende til DI's foreslåede satser.

Aktieindkomst fra unoterede aktier over progressionsgrænsen udgør ca. 52,5 mia. kr. Lægges det beregningsteknisk til grund, at 35 pct. af aktieindkomsten overgår til kapitalindkomstbeskatning, jf. DI's beregningsantagelse, vil det medføre en lavere beskatning og dermed have provenu- og fordelingsmæssige konsekvenser.

Der er ikke indregnet fordelingsvirkninger af, at aktieindkomst fra unoterede aktier over progressionsgrænsen overgår til lønindkomst med fradrag for selskabsskat. Fordelingsvirkningerne heraf vurderes at være forholdsvist begrænsede. Det skyldes, at marginalbeskatningen er omtrent uændret, idet beskatningen for personer omfattet af det skrå skatteloft er tæt på 42 pct.,¹ der svarer til den nuværende aktieindkomstskat over progressionsgrænsen. Der vil dog være nogen

¹ Marginalskatten af lønindkomst for topskatteydere opgøres som arbejdsmarkedsbidraget tillagt det skrå skatteloft, hvor indkomstgrundlaget tager udgangspunkt i den personlige indkomst, som opgøres efter arbejdsmarkedsbidrag. Det svarer til $0,08 + (1 - 0,08) * 52,07 =$ ca. 56 pct. for personer omfattet af det skrå skatteloft. Når der indregnes et fradrag for selskabsskatten på 22 pct., svarer marginalskatten til ca. 42 pct., hvilket er (næsten) det samme som den progressive aktieindkomstskattesats.

grad af kommunal variation, så personer i kommuner med lave kommunale skattesatser vil have en relativt større gevinst.

Der opgøres generelt ikke fordelingsvirkninger af initiativer, hvor virkningen på den disponible indkomst forventes at optræde via en ændret arbejdsmarkedstilnytning. Der skønnes således ikke over fordelingsvirkninger af afskaffelse af seniorjobordningen og af tidlig pension. Dertil skønnes ikke over fordelingsvirkninger af ændringer i skattevilkår ved generationsskifte grundet utilstrækkeligt datagrundlag.

I tabel 1 indgår også virkningen af en udvidelse af retten til seniorpræmie med en skattefri præmie på 60.000 kr. (2022-niveau) i tre år efter folkepensionsalderen. Seniorpræmien vedrører befolkningens indkomster, men det indgår ikke i opgørelsen af de disponible indkomster, og ændringer i seniorpræmien vil derfor ikke direkte ændre indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten. Initiativet skønnes dog at medføre en ækvivalent stigning i Gini-koefficienten på 0,02 pct.-point.

2. Initiativer, der vedrører forbrugsafgifter

Udspillet indeholder også en række initiativer, der ændrer forbrugsafgifterne. Ændrede forbrugsafgifter påvirker ikke befolkningens disponible indkomster direkte, men påvirker i stedet befolkningens forbrugsmuligheder. På den baggrund kan afgiftsændringerne beregningsteknisk betragtes som en ækvivalent ændring i den disponible indkomst.

Man skal være opmærksom på, at forbrugsafgifter ofte er begrundet med et ønske om at understøtte en bestemt adfærd. Hertil kommer, at der ikke er høj kvalitetsdata om befolkningens forbrug på individniveau. De tilgængelige oplysninger om befolkningens betaling af afgifter er således generelt behæftet med betydelig usikkerhed.

Hvis afgiftsændringerne i udspillet beregningsteknisk betragtes som en ækvivalent ændring i de disponible indkomster, medfører det, at indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten mindskes en smule med 0,02 pct.-point. Det dækker over, at forbrugsmulighederne øges forholdsvist mest for personer i den nederste del af indkomstfordelingen. For personer i 1. decil medfører initiativerne en ækvivalent stigning i disponibel indkomst på 0,82 pct., mens personer i 10. decil opnår en ækvivalent stigning på 0,54 pct., *jf. tabel 2*.

Tabel 2 Virkning af afgiftsændringer opgjort som ækvivalent virkning på disponibel indkomst

	Indkomstdecil										Gini-koefficient
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	Pct. af disponibel indkomst										
Afgifter i alt	0,82	0,57	0,50	0,54	0,60	0,64	0,64	0,65	0,63	0,54	-0,02
Billbeskatningen skal være grønnere ¹⁾	0,39	0,33	0,35	0,41	0,45	0,49	0,49	0,52	0,51	0,47	0,02
Udfasning af nedslaget i ejendoms-skatten for folkepensionister	-0,05	-0,09	-0,15	-0,14	-0,10	-0,08	-0,08	-0,07	-0,08	-0,06	0,01
Sanering af punktafgifter ²⁾	0,50	0,35	0,32	0,30	0,28	0,26	0,25	0,24	0,22	0,16	-0,05
Forhøjelse af dieselafgift (husholdninger)	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	0,00

Anm.: Ændringer i afgiftsbetaling er indregnet som ækvivalent ændring i disponible indkomster.

- 1) Fastholdelse af bundfradrag for elbiler på 2022-niveau (165.000 kr.) og fastfrysning af indfavningsprocent for registreringsafgiften på 40 pct.
- 2) Sanering af punktafgifter omfatter en afskaffelse af afgiften på chokolade- og sukkervarer, is, engangsservice, glødelamper, kaffe, mousserende vin, lysttøjsforsikringer, PVC og ftalater samt PVC-folier.

Kilde: Skatteministeriet.

3. Initiativer, der er målrettet erhvervslivet

Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, skattekreditter, afgifter mv., antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i indkomster i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale (alle disponible indkomster påvirkes proportionalt lige meget). Det skal blandt andet ses i sammenhæng med, at en ændring i lønnen for privatansatte afspejler sig i en ændring i overførslerne via satsreguleringsprincipperne samt i en ændring i de offentlige lønninger via reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster.

Det skønnes på den baggrund, at initiativer målrettet erhvervslivet kan bidrage til en stigning i de disponible indkomster på 2,42 pct. på tværs af alle indkomstdeciler, *jf. tabel 3*.

Udspillet indeholder også en afskaffelse af kildeskatten på udbytter til institutionelle investorer. Den danske udbyttebeskatning af udenlandske institutionelle investorer vurderes imidlertid kun i begrænset omfang at påvirke danske selskabers realinvesteringer, og forslaget skønnes således ikke at påvirke produktivitet eller befolkningens disponible indkomster.

Derudover afsættes i udspillet en pulje til yderligere sanering af skatter og afgifter på virksomheder. Der er imidlertid ikke peget på specifikke initiativer, hvorfor det ikke er muligt at skønne over de heraf afledte virkninger på befolkningens disponible indkomster.

Tabel 3 Indirekte virkninger på disponibel indkomst af initiativer målrettet erhvervslivet

	Indkomstdecil										Gini-koefficient
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	Pct. af disponibel indkomst										
Indirekte virkning (erhvervsliv) i alt	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	2,42	0,00
Afskaf arbejdsskadeafgiften	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,00
Afskaf NOx-afgiften	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Afskaf samfundsbidraget på den finansielle sektor	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,00
Fjern loftet over virksomheders fradrag for høje lønninger	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,00
Frdrag for eksterne omkostninger ved udvidelse og omstrukturering	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,00
Gradvis normalisering af regler for virksomheders restaurationsmoms ¹⁾	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,00
Konkurrencedygtig selskabsskat (15 pct. i 2030)	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	1,56	0,00
Ophæv begrænsningen på at udnytte underskud	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,00
Afskaf dækningsafgiften	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,00
Tilbagerulning af den kilometerbase-rede lastbilsafgift	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,00
Forhøjelse af dieselaugift (erhverv)	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	0,00

Anm.: I beregningerne er det lagt til grund, at initiativernes umiddelbare provenu fuldt ud nedvælttes i de disponible indkomster.

- 1) Fradragbegrænsningen på 25 pct. er en særlig undtagelse, som Danmark har i forhold til EU's momsregler - en såkaldt "stand still" bestemmelse. "Stand-still" betyder, at Danmark kan beholde reglen, men hvis der indføres fuldt momsfradrag, vil begrænsningen på 25 pct. ikke kunne genindføres.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Det skal bemærkes, at udspillet også indeholder en række midlertidige og varige puljer målrettet forskellige dele af erhvervslivet, som ikke indgår i besvarelsen, da virkningen afhænger af den konkrete udmøntning.

Med venlig hilsen

Jakob Ellemann-Jensen
Økonomiminister